

SFAMs Kvalitetspolicy

Primärvård är en komplex verksamhet med många olika kvaliteter såsom: tillgänglighet, rätt prioritering, goda patientmöten, evidensbaserat och individanpassat medicinskt omhändertagande, undvikande av onödiga risker, effektiv resursanvändning samt en god samverkan med sjukhus, kommunal omsorg, försäkringskassa m fl. Komplexiteten innebär att det är en svår uppgift att bedöma vårdens kvalitet.

Svårigheterna innebär inte att man ska avstå från att mäta, men mätningarna bör vara en del i en process för att initiera, stimulera och stödja utveckling och lokalt förbättringsarbete.

Nationella kvalitetsindikatorer ger möjlighet till jämförelser av vissa aspekter av kvalitet mellan olika enheter och mellan huvudmän. Dessa jämförelser kan ligga till grund för en fördjupad analys av orsaker till skillnader i arbetssätt och resursanvändning.

Indikatorer kan ha en kraftigt styrande inverkan på den praktiska handläggningen. De bör vara baserade på vetenskapligt underlag. Det är nödvändigt att förstå hur verksamheten är organiserad och fungerar i praktiken både för att kunna konstruera fungerande mätinstrument och för att kunna tolka resultaten. Indikatorer och andra mätinstrument måste kontinuerligt utvärderas och uppdateras.

För att kunna värdera mätningarnas resultat är ofta jämförelser med andra enheter nödvändiga. Mätningar bör inte användas för betygsättning eller som grund för ekonomisk ersättning eftersom det har visat sig skapa incitament att dölja i stället för att efterforska de egna svagheterna. Dessutom minskar den egna motivationen till ett gott arbete. Ekonomiska incitament styr också inriktningen av kvalitetsarbetet, vilket innebär risk för att de lokala behoven av förbättring undanträngs.

Vi föreslår därför i stället att kvalitetsutvecklingsprocesser skall premieras. Utöver mätningar ska dessa även innefatta värdering av mätresultat, upprättande och genomförande av förbättringsplaner, samt utvärdering av genomförda förändringar.

Primärvårdens kvalitet är beroende av varje medarbetares kompetens, ansvarstagande, initiativförmåga och känsla av sammanhang. Det är därför oerhört viktigt att organisation och ersättningssystem stödjer de egna drivkrafterna till förbättring. Kvalitetsutveckling måste integreras med det löpande arbetet och förutsätter att flertalet medarbetare i en verksamhet engageras.

Fortbildning är en viktig del av kvalitetsutvecklingen. En analys av den egna verksamheten är nödvändig för att kunna upprätta allmänläkares personliga fortbildningsplaner.

Varje medarbetare ansvarar för att utveckla kvaliteten i sitt arbete och arbetsgivaren ansvarar för att det finns förutsättningar att ta ansvaret. Det krävs särskilt anslagen arbetstid och stöd kring metoder och genomförande. Sjukvårdshuvudmannen har det övergripande ansvaret för vårdens kvalitet. Huvudmannen bör därför utforma organisation och ersättningssystem så att medarbetarnas egna drivkrafter stärks och tillhandahålla lokala stödresurser (t.ex. via lokala FoU enheter) för förbättringsarbete.

SFAM bistår och underlättar kvalitetsarbetet i landet genom att granska, utveckla, samordna och rekommendera metoder och program för kvalitetsutveckling. SFAM:s kvalitetsutvecklingsarbete skall alltid ske oberoende av kommersiella aktörer.

De akademiska institutionerna i allmänmedicin bör stödja kvalitetsutvecklingen bl. a. genom att utveckla kunskaper kring förbättringsarbete i primärvård.

Uppdaterad 140601 SFAM Q